

LOOMEERIALADE HARIDUSE PROBLEMAATIKA

DISAINIHARIDUSE NÄITEL

Martin Pärn
tööstusdisainer, EKA strateegilise disaini külalisprofessor

Probleem: **disain ei leia** ühiskonnas ja ettevõtluses piisavat **rakendust**.

Levinud etteheited disainiharidusele:

Vähene ettevalmistus **ettevõtlusega** alustamiseks.

Disainerid (kunstnikud) ei mõista **klienti** ja tema vajadusi.

Disainiharidus annab ebapiisavad teadmised **tehnoloogiast** ja **tootmisest**.

Disaineriks olemise võimalused:

Palgeline disainer ettevõttes | Disainer / **tootja** / ettevõtja | **Disainiteenust** pakkuv ettevõtja

HARULDANE

EBAEFEKTIIVNE

HARV

Süvendatavad õppeained disainihariduse parandamiseks:

tehnoloogiaõpe

majandusõpe

ettevõtlusõpe

+ sotsioloogia, psühholoogia, antropoloogi, elektroonika, IT ...

... kuid ainult disainihariduse parandamine ei paranda olukorda.

Eesmärk: **disainer kui loov partner ettevõtlusele**

Partnerlussuhe eeldab **mõlema** poole teineteise mõistmist.

Seni on (tööstus)disaini haridus püsinud Eestis **isolatsioonis**.

Disainihariduse teema on laiem kui vaid **disaini hariduse** teema.

Disain partnerite hariduses:

Täna **ei ole** eesti tehnoloogia ja majandus**haridus** tuttavad disaini kasutamisega:

väärtusliku vormi, märgi ja ruumi loomiseks,

oma tegevuse sättimiseks kasutajate vajaduste järgi,

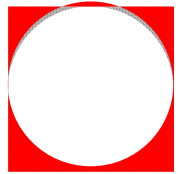
oma tegevuse eesmärkide ja soovitud väärtuste väljendamiseks oma toodetes ja teenustes,

oma tegevuse tõhusaks ja sihipäraseks kommuniqueerimiseks.

ehk **disaini mõistmine ja disaini kasutamise oskused ei ole integreeritud disaini partnerite haridusse**

ja **täna ei oska klient / eesti ettevõtlus oma huvides disaini kasutada.**

Partnersuhte tekke eelduseks on:

disaini kasutuse ja **väärtuste** käsitlemine majanduse ja tehnoloogia erialade õpetuses,

partneritele usaldusväärse **disaini juhtimise** alase täiendkoolituse loomine.

Globaalsed trendid disainihariduses:

Kasutajakeskne innovatsioon – disaini väärtustamine innovatsiooni tööriistana

Disainimõtlemine - disaini sisulise tähenduse laienemine objekti kujundamisest loova protsessi juhtimiseks

Uued disainivaldkonnad - disaini mõiste avarumine

Integreeritud õppekavade - multidistsiplinaarsuse kasv arendustegevuses

Disainiga seotud integreeritud õppekavade rahvusvahelised tüübid:

liidetud valdkonnad

disain + INSENEERIA

DISAIN + inseneeria

DISAIN + inseneeria + kõik muu

disain+ inseneeria + MAJANDUS

disain + MAJANDUS

DISAIN + sotsiaalteadused

DISAIN + IT + elektroonika

eriala nimetus

Design-Engineer

Integrated Product Design
Strategic Product Design

Innovative Product Development

International Design Business Management

Design Management
Design Strategy & Innovation

Service Design

Interaction Design

Disainihariduse ülesehitus täna Eestis / EKA näitel:

tootedisain

- LOOV **PROBLEEMI** LAHENDUS

graafiline disain

moe- ja rõivadisain

tekstiilidisain

keraamika

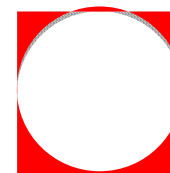
- LOOV **MATERJALI** KÄSITLUS

klaasikunst ja -disain

nahakunst ja -disain

ehte- ja metallikunst

Eesti disainihariduse edasiarendamine:

Eesti disainihariduse rahvusvahelise taseme tagamine läbi disainivaldkonna

MITMEKESISEMAKS muutmise,

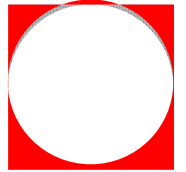
SPETSIALISEERUMISE võimaldamise ja

INTEGRATSIOONI erinevatel tasemetel.

Disainihariduse koostöö tasemed:

- koostöö erinevate loomeerialade õppekavade vahel
EKA disainiteaduskonna sees
- koostöö erinevate hariduse astmete vahel (*rakenduskõrgharidus – ülikoolid*)
...
- koostöö teiste erialadega (*majandus, tehnoloogia, sotsiaalteadused, IT*)
*Innovative Design Engineering, TTÜ ja EKA ühisõppekava
Meediagraafika, EKA, TLÜ, TÜ Viljandi Kultuurikolledž*
....
- täiendkoolitus disaini juhtimiseks
Ärijuhtimine (Teenusedisaini juhtimine), TÜ Pärnu Kolledž
- koostöö ettevõtlusega
Eesti Energia, Baltika, Nokia, 4Ruum ...
- koostöö teadus- ja uurimisasutustega
...

Ülikoolide vaheline koostöö:

Võimalikud koostöövõrgustikud / uurimiskeskused:

Öko ja jätkusuutlik majandus

Näiteks Cradle to Cradle - Hällist hällini elukaare kontseptsiooni aluseks on saastevaba tootmine, tervisele sobivad, kaua kestvad ning 100% taastoodetavatest materjalidest tooted.

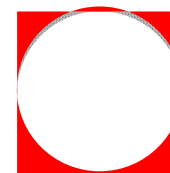
Selline lähenemine eeldab süvendatud teadmisi keemiast, tehnoloogiast, majandusest ja disainist.

Vananev ühiskond

Vananev ühiskond ei ole mitte ainult mure, vaid küsimus täisväärtusliku elu elamisest kaasaegses ühiskonnas. Tegemist on globaalse, kiirelt areneva, kasvava ja seni alaväärtustatud turu ja majandustegevuse võimalustega.

Selline lähenemine eeldab süvendatud teadmisi meditsiinist, sotsioloogiast, antropoloogiast, disainist ja majandusest.

Hariduse sidumine riiklike ja ühiskondlike prioriteetidega:

Näiteks:

Tervise- ja heaolutooted (vananev ühiskond)

Eesti IT Akadeemia / Eesti Arengufond ja TÜ, TTÜ, TLÜ, ITK

Kui Eesti IT sektori huvi on lisaks tugevatele erialaprofessionaalidele ka valmis toote- ja teenuselahenduste väljatöötamine, siis tuleb koostöösse kaasata ka disainiharidus - kasutajate mõistmiseks ja selle kaudu uute toote- ja teenusekoosluste loomiseks, mitte valmis projekteeritud lahenduste esteetiliseks kujundamiseks – Interaction Design.

“Eesti võimalus: uued tehnoloogiad kiirelt sobivasse ärimudelisse!” EST_IT@2018